

*Т. В. Завязун, О. А. Орлова, І. С. Петрук,
методисти з дошкільної освіти
лабораторії методичного забезпечення
КЗ «Житомирський ОІППО» ЖОР*

Про організацію освітньої роботи в закладах дошкільної освіти у 2018/2019 навчальному році

Дошкільна освіта є обов'язковою первинною складовою частиною системи безперервної освіти в Україні. Вона виступає цілісним процесом, якій спрямований на забезпечення всебічного розвитку дитини дошкільного віку відповідно до її задатків, нахилів, здібностей, психічних та фізичних особливостей, культурних потреб, формування у дитини дошкільного віку моральних норм, набуття нею життєвого соціального досвіду. Враховуючи стратегічний курс розвитку системи освіти загалом та реалізуючи державну політику в галузі освіти на сучасному етапі, важливо враховувати такі основні завдання стосовно дошкільної освіти: створення належних умов для отримання дітьми дошкільної освіти; забезпечення дієвості особистісно орієнтованої освітньої системи, реалізація принципів демократизації, гуманізації та індивідуалізації, інтегративності педагогічного процесу в закладі дошкільної освіти.

Організація освітньої діяльності в закладах дошкільної освіти у 2018/2019 навчальному році здійснюється відповідно до Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Указу Президента України від 13.10.2015 № 580/2015 «Про стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016–2020 роки», Базового компоненту дошкільної освіти, наказу МОН України від 20.04.2015 № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форм власності», наказу МОЗ України від 24.03.2016 № 234 «Про затвердження санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів», інших нормативно-правових актів.

Особливої уваги в 2018/2019 навчальному році набуває питання наступності і перспективності між дошкільною та початковою загальною освітою. Реформування загальної середньої освіти на засадах Концепції Нової української школи та тенденції розвитку дошкільної освітимають багато спільного. Серед ключових компонентів – особистісноорієнтований підхід до розвитку дитини, зміст освіти спрямований на формування компетентностей потрібних для успішної самореалізації дитини в суспільстві, використання сучасного розвивального середовища для особистісного творчого зростання всіх учасників освітнього процесу.

Реалізація наступності у ракурсі дошкільної ланки освіти полягає у виконанні вимог Базового компонента дошкільної освіти щодо забезпечення соціальної адаптації та готовності дитини продовжувати освіту, організації

взаємодії із закладами загальної середньої освіти, надання консультативної і практичної допомоги працівникам закладу та батькам, організація розвивального простору, узгодження змісту й обсягу освітнього процесу з віковими особливостями розвитку та станом здоров'я дитини дошкільника. З метою роз'яснення зазначеної проблеми, на допомогу практикам Міністерством освіти і науки України розроблені Інструктивно-методичні рекомендації щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти (лист МОН України від 19.04.2018 № 1/9-249).

Зміст дошкільної освіти визначається Базовим компонентом дошкільної освіти, який містить державні вимоги до рівня набуття компетентностей здобувачами дошкільної освіти та окреслює умови, за яких він може бути досягнутим. Виконання вимог державного стандарту є обов'язковим для всіх закладів дошкільної освіти незалежно від підпорядкування, типів і форми власності, інших форм здобуття дошкільної освіти.

Реалізація змісту освітнього процесу відбувається відповідно до вимог освітніх програм розвитку, виховання і навчання дітей дошкільного віку. Чинними для використання у закладах дошкільної освіти різних типів і форм власності є програми (комплексні і парціальні), рекомендовані (схвалені) Міністерством освіти і науки України. Інформація про програми та іншу навчально-методичну літературу подається у Переліку навчальної літератури, який щорічно оновлюється та розміщується на офіційному сайті МОН України (<http://mon.gov.ua/activity/education/doshkilna/norm-baza.html>).

У всіх типах закладів дошкільної освіти при реалізації права дітей на дошкільну освіту враховуються особливі освітні потреби у навчанні і вихованні кожної дитини, у тому числі дітей з особливими освітніми потребами відповідно до принципів інклюзивної освіти. Програмно-методичний супровід змісту дошкільної освіти дітей з особливими освітніми потребами здійснюється за окремими програмами, рекомендованими МОН України або схваленими відповідними предметними комісіями НМР з питань освіти МОН України. Програми та інформаційно-методичні матеріали розміщені на офіційному сайті МОН України

(<http://mon.gov.ua/activity/education/doshkilna/diti-z-osoblivimi-potrebami>).

Освіта дітей дошкільного віку у межах Базового компонента дошкільної освіти здійснюється за комплексними і парціальними програмами та іншими видами навчальних видань, рекомендованими Міністерством освіти і науки України або схваленими для використання у дошкільних навчальних закладах комісією з дошкільної педагогіки та психології Науково-методичної ради з питань освіти МОН України.

Освітня програма (освітні, парціальні програми) обирається, обговорюється, схвалюється педагогічною радою закладу дошкільної освіти та затверджується його керівником. У відповідності до обраної програми педагогічний колектив планує свою діяльність на наступний навчальний рік та формує стратегію розвитку закладу.

Згідно з Законом України «Про освіту» педагогічним колективам закладів дошкільної освіти надається право обирати використовувати в роботі чинні освітні, як основні, та додатково парціальні програми для поглибленої освітньої роботи за певними напрямками.

Ключовим фактором у роботі педагогів закладів дошкільної освіти має бути дотримання оптимальних фізичних та інтелектуальних навантажень на дитину дошкільного віку з метою охорони її здоров'я та покращення фізичного, психоемоційного стану та соціального благополуччя. Основа побудови освітнього процесу базується на засадах гуманістичного стилю спілкування між усіма учасниками освітнього процесу (педагоги, вихованці, батьки) та врахування особистісноорієнтованого підходу. Реалізація освітніх завдань закладів дошкільної освіти спрямовується на комплексний особистісний розвиток дошкільників, який включає єдність емоційного, інтелектуального та вольового розвитку дитини дошкільника. Провідними видами діяльності в закладах дошкільної освіти є: комунікативна діяльність (спілкування з однолітками та дорослими), здоров'язбережувальна, пізнавальна-дослідницька, мовленнєва, ігрова, художньо-естетична, господарсько-побутова тощо.

Важливо, плануючи освітній процес, враховувати організацію раціонального співвідношення організованої, самостійної та вільної діяльності вихованців у повсякденному житті закладу дошкільної освіти та забезпечувати при цьому індивідуальний та диференційований підхід.

Основним завдання педагога закладу дошкільної освіти є організація освітнього процесу, направлено на результат, який побудований за принципом діяльнісного підходу та забезпечення формування дошкільної зрілості дитини, її готовності до систематичного навчання в умовах нової української школи (життєві компетентності та здатність до навчання: мотивація, саморегуляція, вміння спілкуватися, сформований інтерес до пізнавальної діяльності). Освітній процес має здійснюватися відповідно до вікових особливостей дітей, через залучення до активних самостійних дій.